

FGU som ny hovedvej

Vi skal fastholde fleksibiliteten i den nye **Forberedende Grunduddannelse**, skriver vicesekretariatsleder i Produktions-skoleforeningen – en institutionsform, som bliver integreret i den nye uddannelse

AF VICESEKRETARIATSLIDER MICHAEL BJERGSØ,
PRODUKTIONSSKOLEFORENINGEN

Hvordan skal den ny FGU tænkes ind i det forberedende område? Hvilke unge skal gå på FGU, når vi når sommeren 2019? Det var nogle af de spørgsmål, vi drøftede, da jeg havde fornøjelsen af at deltage i Ungdomsskoleforeningens FGU-netværksmøde d. 9. april i Odense.

Min holdning til de spørgsmål er klar: FGU skal være hovedvejen på det forberedende område! Og dermed også sagt, at FGU skal kunne rumme den store bredde af den i øvrigt meget forskelligartede gruppe af unge op til 25 år, der står uden for uddannelse og arbejdsmarked.

Det stiller store krav til den ny FGU-institution, hvad angår fx fleksibilitet på mål, varighed og niveauer. Og det stiller store krav til kommunerne og den kommunale ungeindsats, fordi det er dem, der skal placere FGU centralt i kommunens ungestrategi, så den bliver brugt som sådan: Den ny hovedvej for de unge på kanten af uddannelse og job.

Manglende sammenhæng

I Aftale om bedre veje til uddannelse og job er der ingen tvivl om baggrunden for reformen: De ca. 50.000 unge under 25 år, som er på kanten af uddannelse eller job, møder i dag et område uden tværgående sammenhæng og med en lang række tilbud og indsatser, der er opstået som enkeltstående tilbud, der hver for sig skal løse en specifik opgave.

Problemet er ikke det enkelte tilbuds kvalitet, for generelt rummer de forberedende uddannelses tilbud styrker, og de ansatte har både engagement og faglighed. Pro-

blemet er den manglende sammenhæng, og herunder alle de underliggende dårligheder i form af økonomiske incitament (noget er statsfinansieret, andet kommunalt, noget tredje en blanding, det fjerde er regionsmidler osv.) og vidt forskellige rammevilkår (nogle tilbud kræver målgruppevurdering, andre har frit optag, nogle har skarp tidsramme, andre ikke, forskellige typer forsøgelse osv.). Og det gør det ikke mere enkelt, at det forberedende område berører tre resortområder (uddannelsesindsats, beskæftigelsesindsats og socialindsats).

Et enkelt system

Resultatet, som vi kender alt for godt, er et komplekst system, hvor meget andet end den unges behov spiller ind, og hvor ingen i øvrigt kan overskue mulighederne. Derfor er den helt store ambition med reformen at skabe et mere enkelt system: "Helt overordnet skal vi gå fra et komplekst til et langt mere enkelt system. Derfor er aftalepartierne enige om at omlægge en række forberedende tilbud og uddannelser og erstatte dem med den nye Forberedende Grunduddannelse" (s. 3), og "kommunerne skal have ansvaret for, at der sker en koordinering af den samlede ungeindsats i den enkelte kommune på tværs af uddannelses-, beskæftigelses- og socialindsatsen" (s. 15).

Naturligt førstevalg

Betyder det så, at alle ca. 50.000 unge fremadrettet skal på FGU? Nej, det er selvfølgelig for firkantet, og det er jo også klart

i den politiske aftale, at nogle tilbud også fremadrettet skal bestå ved siden af FGU. Det gælder fx STU og jo også ungdomsskolerne. Og det mener jeg er godt, fordi en del af de unge har brug for et specialiseret tilbud (det kunne være STU), og for nogle vil fx et højskoleophold være det rigtige. Men FGU som hovedvej betyder, at beskæftigelsesindsatsen fremadrettet skal tænkes med ind. Og her er det politiske signal altså, at FGU er hovedvejen og dermed skal være det naturlige førstevalg for de unge; også de 18+ årige, der melder sig ledige. Det blev understreget af både Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti tidligere på året i Altinget, netop i forbindelse med en debat om brobygningsforløb.

For-forløb?

Hvad så med de unge, der ikke er klar til FGU? Det havde vi en livlig diskussion om i Odense, bl.a. fordi flere ungdomsskoler kunne se en fremtidig opgave her: At gøre de unge, der fx har det svært personligt eller socialt, klar til at påbegynde FGU. Som en slags for-forløb til FGU.

Ud fra den politiske aftale er det klart, at FGU skal kunne rumme den brede målgruppe, og skal kunne 'imødekomme målgruppens mangfoldighed', som det hedder (s. 4). Så det er altså ikke intentionen, at FGU skal skabe behov for et forberedende forløb, der sikrer, at de unge er klar til FGU. Og det er for mig at se det ene problem: At det er uhensigtsmæssigt at etablere endnu et tilbud, når formålet netop er reduktion af tilbud og kompleksitet. Det andet grundproblem er, at vi risikerer

[sagt ligeud!]

at gøre FGU til noget andet, end den er tænkt. FGU skal jo ikke være en mini-erhvervsskole, der glemmer bredden og det helhedsorienterede.

Hold fast i fleksibiliteten

FGU skal kunne rumme den meget brede målgruppe. Og FGU skal inden for den 2-årige ramme kunne gøre disse unge klar til at påbegynde og gennemføre uddannelse eller til at kunne passe et arbejde. Og ja – det tror jeg grundlæggende på er muligt!

Men det forudsætter, at vi holder fast i den fleksibilitet, der også er tænkt ind i FGU. Bl.a. at basisforløbet kan spænde vidt i niveau og indhold, og at det for nogle skal være længere end det halve år. Og at nogle elever efter et målrettet FGU-forløb på ½ år skal videre på fx EUX eller hf, mens andre er to år om at blive klar til at gå i gang med en erhvervsuddannelse, evt. med en kontaktperson tilknyttet. Og andre igen har det mere end almindeligt svært med uddannelse og går i stedet på EGU-linjen, hvor de er i en virksomhed (hvor det jo også er muligt at forlænge forløbet op til et år).

Med andre ord: Vi skal ikke bilde os ind, at fremover så vil alle på FGU efter to år opnå NQF-niveau 3 (National Qualification Framework). Nej, nogle vil nå det efter ½ år, mens andre efter 2 år kun er på niveau 2, men til gengæld er blevet klar til uddannelse. Det kan næppe være anderledes, og det er faktisk også godt – for det er udtryk for, at der er gode fleksible rammer for at levere stærke og målrettede forløb for vidt

forskellige unge. Og det skal vi fastholde som udgangspunktet, når vi tilrettelægger og etablerer FGU og den kommunale ungeindsats.

”

FGU kan – eller rettere skal kunne – både forberede og uddanne. FGU skal ikke passe ind i en kasse, hvor vi kan slå to streger under alle elevernes start- eller slutniveau og i mellemtiden tilbyde to eller tre standardforløb.

Bulet og skæv

Nu kunne man spørge: Hvad kan FGU så egentlig, hvis det efter et forløb kan ende i vidt forskellige niveauer og muligheder for de unge?

Svaret er vel det enkle, at FGU kan – eller

rettere skal kunne – både forberede og uddanne. FGU skal ikke passe ind i en kasse, hvor vi kan slå to streger under alle elevernes start- eller slutniveau og i mellemtiden tilbyde to eller tre standardforløb.

Den skal kunne noget andet, og den skal så at sige være lidt bulet og skæv for at kunne rumme de unge. Men – og det er jo vigtigt – bule og skævhederne er ikke at forveksle med retningsløse slinger og gadvide-om-det-fører-til-noget. Nej, ethvert forløb i FGU har retning, og i ethvert forløb samles der månedligt op på, om eleverne rykker sig. Det er aftalens utvetydige ramme for FGU.

Tæt samarbejde

Og lige så klart er det, at den kommunale ungeindsats spiller en central rolle, idet retning og varighed er udstukket af den kommunale ungeindsats. Dvs. at der under forløbet skal være et tæt og godt samarbejde mellem FGU-institutionen og den kommunale ungeindsats.

Så også ud fra den betragtning styrker det den sammenhængende indsats, når vi tænker FGU som hovedvej, fordi den kommunale ungeindsats er inddraget i hvert enkelt FGU-forløb.